

BJ-Agro

Nyhedsbrev

nr. 16/2017

Sortsvalg Vintersæd 2017	1
Vinterraps.....	1
Vinterbyg.....	2
Vinterrug	4
Triticale.....	6

19. juni 2017

BJ-Agro ApS
Vorbassevej 2
6682 Hovborg

Tlf.: 75 19 15 80
Fax. 75 19 15 81

E-mail: mail@bj-agro.dk
www.bj-agro.dk

Sortsvalg Vintersæd 2017

Igen i 2017 kan tidlig såning (senest 7. september) af vintersæd tælle med som efterafgrøde. Med de erfaringer vi har fået fra tidligere skal der dog gøres grundige overvejelser inden såmaskinen findes frem til den tidlige såning pga havrerødsot. Så husk på, at hvis det vælges at etablere vintersæden tidligt er det vigtigt, at der også er en strategi for bekæmpelse af lus i efteråret. 4 ha tidlig sået vintersæd erstatter 1 ha efterafgrøde.

Med hensyn til sortsvalg er det heller ikke ligegyldigt, hvilke sorter der vælges til tidlig og sen såning se mere om det under de enkelte afgrøder.

Tidlig såning af vintersæd

Vinterraps

På sandjord anbefaler vi altid at så hybrider, da vores erfaring er, at de gror bedre og hurtigere til om efteråret, og har en bedre overvintringsevne end linjesorterne. Hybriderne udgør da også den største del af sortsudbuddet i vinterraps. En enkelt linjesort har sneget sig med ind, da det er den højst ydende rapssort, der har været med i forsøgene både i 2016 men også set over flere år. Der er i 2017 igen givet dispensation til bejdsning mod jordlopper med Cruiser eller Modesto. Der er nu flere sorter (**Alasco, Archimedes, DK Platinium og SY Alibaba**) som har kålbrotolerance – dog skal sorter med kålbrotolerance kun bruges på arealer, hvor der er konstateret kålbrot. Endelig er der to sorter som har resistens mod rapsrødsot (Turnip Yellow Virus) som i værste fald kan koste 20 % af udbyttet.

Tabel 1. Uddrag af bedste vinterrapssorter.

Sort	Type	Olie%	Afg. højde	Bemærk	Udb. FHT 2014 – 2016			
					* tal fra værdiafprøvning			
			Cm		Flere år	2016	2015	2014
Angelico	Hybrid	49,3	163	TuYV	109 *	110 *	108 *	
Architect	Hybrid	50,4	163	TuYV	107 *	110	103 *	
DK Exalte	Hybrid	50,9	160	sen	107	107	107	107
DK Exception	Hybrid	49,9	156	tidlig	107	107	104	109 *
DK Explicit	Hybrid	51,6	166	tidlig	104	109	98	105
Fencer	Hybrid	51,4	145	sen	105	106	105	105 *
Quartz	Linje	50,5	140	tidlig	105	103	108	105

Rapssorter

Bemærk: TuYV = resistens mod Rapsrødsot. Tidlig = egnet til tidlig såning. Sen = egnet til sen såning

Angelico og Architect nye sorter som skal bruges steder hvor man erfaringsmæssigt har problemer med rapsrødsot (TuYV). Det er kun Architect som har været med i landsforsøgene et enkelt år. Der er meget få mængder af de to sorter. Angelico sælges gennem DLG og Architect formidles via DLF.

TuYV

DK Exalte Nyere sort med et meget stabilt udbytte i 2014-2016. Vokser hurtigt til i efteråret, så den egner sig godt til lidt sen såning. Exalte har en god resistens mod rodhalsråd og lys bladplet. Udbydes til salg af DLA.

Hybrider

DK Exception Nyere sort, har en rolig vækst i efteråret, hvilket gør den attraktiv til tidlig såning. God resistens mod rodhalsråd. DK sorter har ligeledes høj resistens mod skulpeopspiring. Udbydes af DLG.

DK Explicit har samme egenskaber som de øvrige DK sorter i forhold til rodhalsråd og skulpeopring. Explicit er måske ved at være lidt slidt og begynder derfor at falde igennem på udbytte, men er til gengæld billigst i udsæd. Har et meget højt olieindhold. Udbydes af DLG.

Fencer Ny sort - kun 1 års resultat. Godt udbytte kombineret med højt olieindhold. Kraftig vækst i efteråret så den kan sås relativt sen. God Phomaresistens. Udbydes af DLA.

Quartz Skal det være en ikke hybrid, så skal det være Quartz. Højt stabil udbytte over flere år. Det er en meget lav sort, så den skal høstes direkte. Den har moderat vækst i efteråret og kan således klare sig uden vækstregulering. God til tidlig såning. Quartz har ligeledes en god resistens mod rodhalsråd (Phoma). Udbydes til salg af Agro Danmark.

Linjesort

Vinterbyg

Vinterbyg

I vinterbyg er det store spørgsmål igen i år, om der skal satses på at så en hybridsort, der er væsentlig dyrere at etablere end linjesorterne, men som også har et højere udbyttepotentiale. I sortsforsøgene 2016 klarede hybridsorterne sig godt. Men man skal være opmærksom på at Hybridsorterne skal etableres tidligt for at udnytte deres udbyttepotentiale.

Dvs. såning inden 10. september, men gerne fra 1. september. Ved tidlig etablering er det vigtigt at tilrette plantetallet. Ved såning 1. september er det nok at så 130 planter pr m². Ved såning d. 15. september, skal der sås 175 planter pr m². Det er ca 340 kr dyrere at etablere hybridsorter. Det skal således give ca 2,5-3,5 hkg højere udbytte for at såsæden er tjent hjem.

Hybrider bør kun vælges til arealer, der passes optimalt med gødning, vand, og svampebeskyttelse - OGSÅ i april!! Ellers er udsæden for dyr.

Tabel 2. Uddrag af bedste vinterbygssorter.

Sort	Type					Leje	Aks	Mel-	Skold	Rust
		14-16	2016	2015	2014	Sæd	knæk	dug	-plet	
KWS Kosmos	6-r	108	108	109	106	2,9	3,7	2	0,5	5
Mercuio	6-r (HY)	108	106	110		4,7	7,3	1	0,4	6
Toreoo	6-r (HY)	106	106			4,7	6,3	0,4	2,5	0,08
KWS Meridian	6-r	106	105	109	104	4,1	7,3	0,7	1,3	1,5
Bazooka	6-r (HY)	105	105			4,5	8,5	8	0,1	2,7
Wootan	6-r (HY)	106	102	109	106	2,9	8	1,3	1	25
Hejmdal	2-r	105	102	107	106	4,2	2,5	3,1	0,3	0,5
KWS Infinity	2-r	103	101	104	105	3,9	3,9	7	2,8	1,9
Frigg	2-r	103	101	101	106	4,6	1,2	0,8	3	0,02

Sorter af vinterbyg

*kun to års tal

Fordelene ved at have vinterbyg i sædskiftet er, at høsten spredes over en længere periode, en del af markarbejdet udføres i efteråret og vandingsbehovet slutter inden der for alvor skal vandes i kartofler. Endelig er det også muligt at få en tidlig etablering af vinterraps efterfølgende. Ulempen er at vinterbyg kræver tidlig vanding om foråret, hvilket vi i praksis tit ser, er et problem, da mange har travlt med alt mulig andet når vinterbyggen kræver vand. Så ved du med dig selv, at du ikke har tid til at vande midt-sidst i april, så lad være med at så vinterbyg! Vinterbyg betaler for en god forfrugt, så hvis forfrugten er korn, skal vinterbyggen tildeles **gødning i efteråret**, det

Gødning i efteråret

være sig i form af 100-150 kg Flex 22-2 eller i form af en granuleret NPK gødning fx 150 kg 21-3-10. Seksradede sorter bør som hovedregel kun vælges på bedre jorde, da det ellers bliver for småkernet med mindre det er hybrider. Næsten alle 6-radede sorter har problemer med aksnedknækning, hvorfor de altid bør stråstives lige før skridning.

KWS Kosmos højest ydende 6-radet sort med en meget god sundhed. En god sort til lidt bedre jord som udbydes af DLG.

Mercurioo en hybrid fra Syngenta, den har nu været med i 2 år og ligger stadig i top. Mercurioo kan få noget rust og Ramularia. Udbydes til salg hos DLG.

Toreoo en sprit ny hybrid fra Syngenta, har kun været med i forsøg et enkelt år. En sort som skal vækstreguleres og men ellers en god sundhed, stærk på rust, dog er den lidt modtagelig for skoldplet. Udbydes af DLG.

KWS Meridian er 6-radet, men ikke en hybridsort. Den klarer sig godt på udbytte og er ligeledes en sund sort, der dog får noget ramularia. Linjesorter, der er 6 radede, har ofte tendens til at blive småkærnedede på sandjorden. Sorten kan dog sagtens fungere på bedre jord, skal have en behandling mod aksnedknækning. Udbydes til salg af DLA m. fl.

Bazzoka er igen en hybridsort som kan bestilles med en Redigo Deter bejdsning. Denne bejdsning har bladlus effekt i 6 – 8 uger efter såning og har ligeledes effekt mod snegle. Merprisen for bejdsset udsæd ligger på niveau med en lusebekæmpelse. Bazzoka kan sås på alle jordtyper, den kan få rust men er ellers sund. Udbydes til salg af DLA gruppen.

Wootan er også en af hybridene der udbydes af DLA gruppen. Wootan kan få rust men er ellers sund, Som med de øvrige hybridsorter er tidlig såning et must dvs. mellem 1. - 10. september.

Hejmdal var den højest ydende 2-radet sort i 2016 forsøgene. Stabilt udbytte over 3 år. Den kan få lidt meldug men er ellers sund. I 2017 er der dog observeret en del rust i sorten! Heimdal fås hos DLG.

KWS Infinity er en toradet linjesort, der udbydes til salg hos DLA gruppen. Den har et stabilt udbytte over 3 år. Infinity er noget modtagelig for meldug og skoldplet så en effektiv bekæmpelse af disse må påregnes.

Frigg svinger lidt udbyttemæssigt men ligger fornuftigt. Frigg er en sund sort, der kan få en del skoldplet. Udbydes til salg af DLG m. fl.

Vinterhvede

I hvede er de gamle sorter som Hereford og Mariboss ved at være udfaset til fordel for sundere og mere højtydende sorter, som er kommet frem de senere år.

Flere af de nye sorter er absolut interessante, men der er også enkelte svagheder, som det er vigtigt at forholde sig til.

Benchmark topper listen og har nu i tre år vist et højt stabilt udbytte. Benchmark får lidt meldug og en del Septoria. Især på sandjord må vi forvente en del meldug. Den skal vækstreguleres da den er noget blødstrået. Benchmark egner sig til tidlig såning. Med det udbyttehop der er i Benchmark, bør den indgå med en del af arealet i 2017. Udbydes af DLG.

Torp har været stabil i forsøgene i 2014-16, ligger dog lige under Benchmark. En spændende nyere sort. Torp får noget meget meldug og noget septoria, så især på sandjorden skal den beskyttes

Vinterhvede

godt mod meldug. Torp kan få lidt aksfusarium og dermed toksiner, hvilket er et problem i forhold til foder. En beskyttelse mod aksfusarium med Proline under blomstring bør derfor forsøges. Egnede til tidlig såning. Udbydes af DLA med flere.

Tabel 3. Uddrag af bedste vinterhvedesorter.

Sort	Udbytte			Meldug 2016	Septoria 2016	Gulrust 2016	Lejesæd 2016	Tidlig såning	
	Flere år	2016	2015						2014
Benchmark	106	105	106	106	3	12	2,1	0,3	✓
Torp	105	104	105	106	11	13	1	0,7	✓
Kalmar	104*	105	103		6	5	0,2	0	
Substance	103	102	103	105	2,7	8	64	2,7	
Sheriff	103	103	100	105	0,3	2,8	0,2	0,3	✓
KWS Lili	102	98	105	102	0	8	0,8	0	
Pistoria (br)	101	97	102	103	1,7	12	0,01	1	
KWS Dacanto (br)	97	95	96	101	9	19	0,05	1,7	

*Kun to års tal

Kalmar er en helt ny sort som DLA har slået stort op. Den har de to år den har været med i forsøgene gjort en god figur med højt udbytte. Den er stærk på septoria og gulrust. Den får dog en del meldug, specielt i Tinglev blev der observeret 18 % meldug, så den skal passes fra starten.

Substance er ligeledes en af de sorter der har givet et udbyttehop i forsøgene samtidig med at den ligger stabilt over de sidste 3 år. Den får rigtig meget rust, så den skal passes med svampesprøjtninger. De midler vi bruger mod septoria i hvede, har dog god rust effekt så det burde ikke give problemer. Substance er blødstrået, så vækstregulering kræves.

Sheriff er en nyere sort med meget gode sundhedsegenskaber. Udbyttmæssigt følger den lige efter de højeste ydende. Den egner sig godt til tidlig såning. Et godt og sikkert valg! Udbydes af DLG

KWS Lili har været med i 3 år nu, ser dog ud til at den faldt lidt igennem i 2016, hvilket skyldes lave udbytter primært i de nordlige egne af landet. Den har et kort stift strå og kandiderer i øjeblikket til brødhvedelisten. Lili har gode sundhedsegenskaber og egner sig til tidlig såning. Den ser ikke ud til at få meldug. Udbydes af DLA med flere.

Pistoria er et oplagt valg som sandjordshvede, da den ikke får meget meldug. Stabilt højt udbytte de sidste 3 år. At den også er på brødhvedelisten er jo kun et ekstra plus. Hvis du skal have hvede på sandjorden er Pistoria et oplagt valg. Pistoria er velegnet til tidlig såning.

KWS Dacanto er ligeledes på brødhvedelisten. Er ved at være noget slidt, så udbyttet er faldende i forhold til konkurrerende sorter. Dacanto får efterhånden noget meldug og septoria. Fanebladet på Dacanto har en tendens til at blive gul i spidsen, hvilket ikke diskvalificerer sorten, da det ikke har den store betydning, men det kan se voldsomt ud lige før skridning. Dacanto egner sig ikke til tidlig såning. Dacanto udbydes af Agro Danmark

Vinterrug

Igen i år ser rug ud til at klare sig godt og komme med et stabilt højt udbytte, på niveau eller over de øvrige kornarter, men med meget mindre indput. Rugarealet er steget væsentlig de senere år,

Vinterrug

efterhånden som folk har fået øje på fordelene ved denne produktion. Selvom rug afregnes lavt i de år hvor kornpriserne er vigende, kan den også tåle at ligge med en lavere hkg pris, da den er noget billigere at lave end hvede. Rug bør stadig overvejes på enhver bedrift, hvor der dyrkes korn. Fodres kornet op på egen bedrift, har undersøgelser vist at rationen af rug i slagtesvineblandinger uden problemer kan udgøre 15-20%.

Ved valg af rugsort anbefaler vi at ofre merudgiften på ca 300 kr/ha ved at så en hybridsort, fordi hybridrug normalt yder ca. 15-20 % over linesorterne i udbytte. Derfor er det kun ved meget ekstensiv produktion, hvor det forventede udbytte ligger under 35 hkg, at det kan være en fordel at så en linesort.

Det er derfor kun hybrider vi vil omtale, og her er der en række nyere sorter, som presser sig på. Specielt SU-sorterne ser spændende ud i udbyttet, men de har noget større problemer med meldrøjer end KWS sorterne. For at søge at imødegå dette, blandes der 10 pct. populationsort i udsæden af SU-sorter, men risikoen for meldrøjer er stadig lidt større end i KWS-sorterne. Dvs. især på uens jord og hvor der gødes med gylle, bør KWS-sorterne foretrækkes.

Tabel 4. Uddrag af sorter i vinterrug.

Sort					Meldug	Skoldplet	Brunrust	Lejesæd
	Flere år	2016	2015	2014	2016	2016	2016	2016
KWS Binntto	108 *	107	109		2,5	2,4	4	0,9
KWS Florano	107 *	105	108		4	2	1	1,1
SU Performer	111	103	111	119	0	6	0,05	2,5
KWS Livado	110	101	106	122	0,05	2,8	0,05	2,3
KWS Bono	107	98	104	118	0	7	0,8	3,4
KWS Magnifico	105	100	100	114	0	5	7	3,1
Palazzo	104	97	100	114	0	8	1,6	2,3

* Kun to års tal

KWS Binntto nyeste generation af hybridsorter fra KWS. Har en kompakt vækst i efteråret og egner sig derfor til tidlig såning. God stråstyrke og lav tendens til lejesæd, man skal dog holde øje med brunrust! Udbydes af DLG.

KWS Florano endnu en nyhed fra KWS. Den egner sig også godt til tidlig såning. Kan få lidt meldug som kræver man er over den fra vækststart i foråret. God stråstyrke. Udbydes af DLA.

SU Performer Højtydende sort, med forbehold for meldrøjer. Lav tendens til lejesæd. Får en del skoldplet og noget rust. Udbydes af DLA

KWS Livado Nyere sort fra KWS med gode sundhedsegenskaber og højt udbytte over 3 år. Klart den sundeste sort på listen. Lidt blødstrået. Livado tåler ikke ukrudtsbekæmpelse i foråret, hvorfor den kun skal vælges til arealer, hvor ukrudtet bekæmpes i efteråret. Egnede til sen såning. Udbydes af DLG med flere.

KWS Bono Stabilt højt udbytte i de tre år den har været med. Kan bruges til både foder og brød. Får en del skoldplet og rust. Egnede til sen såning. Er tilgængelig hos DLA gruppen.

KWS Magnifico sorten med mindst modtagelighed overfor meldrøjer. Velegnet til sen såning. Kan sås tidligt men skal så vækstreguleres. *Bør ikke sås på lune lokaliteter på grund af rust.*

Palazzo Sorten til brøddrug. Har et stabilt udbytte, moderat lejesædstendens. Rimelige sundhedsegenskaber – Får en del skoldplet og rust. Hovedsorten til brøddrug.

Triticale

Triticale kan være et alternativ til hvede på lidt lettere jorde. Dyrkningsmæssigt skuffer triticale dog ofte, da den har det med at prale. Skal pral blive til virkelighed, skal der foretages en grundig vækstregulering af flere omgange i løbet af vækstsæsonen. Derved sikres det at triticalet ikke bruger alt krudtet på at lave halm, men i stedet sætter nogle ordentlige aks. Dyrkes Triticale skal der også være stor fokus på svampebekæmpelse, hvor især dårlig rustresistens er et problem.

Triticale

Kræver kraftig vækstregulering

Tabel 5. Uddrag af sorter i Triticale.

Sort	Udb. FHT 2014 – 2016				Gul Rust	Mel-dug	Lejesæd
	Flere år	2016	2015	2014			
Jura	104	107	111	102	24	4,2	6,0
Tantris	109	106	111		11	6	0,2
Neogen	112	111	114		7	0,2	4,8
Travoris	113	106	118		4	10	1,0

Jura En nyere sort med fornuftigt udbytte. Skal dog beskyttes mod rust. Markedsføres af DLG.

Tantris er en højt ydende sort på niveau med Jura i 2015. Får lidt mindre rust, men i stedet får den lidt mere meldug. Markedsføres af Agro Danmark

Neogen er en ny sort der markedsføres af DLG. Har nogenlunde resistensegenskaber på både rust og meldug.

Travoris har et godt udbyttepotential men skal passes godt med hensyn til både rust og meldug. Lav tendens til lejesæd. Den udbydes af DLA-gruppen

Med venlig hilsen

Ole, Michael, Jan og Benny

